

‘Libertad’ (Vrijheid)

Ik ben Alejandra Slutzky, ik heb geschreven en al een aantal levens geleefd. Daarom is het beste wat ik jullie kan aanbieden, mijn ervaringen en gedachten. ik sta hier, als dochter van mijn ouders.

Ze waren jonge intellectuelen, groeiden op in een tijd van revolutie en dictaturen. Een tijd waarin jonge mensen daadwerkelijk geloofden in hun individuele en gezamenlijke kracht. Mijn ouders, de een jood, de ander katholiek braken met de strakke banden van hun geloof. Ze vochten zich vrij van de knellende banden van hun kerken.

Ze trokken naar Cuba en namens ons mee. Mijn moeder nam deel aan lange vergaderingen, terwijl mijn vader trainde als Vrijheidstrijder. Hij zou de arts zijn van een gewapende guerrilla groep, zij zou blijven met ons in een bevrijd land, Cuba.

Mijn vader trok met zijn groep, naar de bergen in Noord Argentinië. Vastbesloten zijn volk haar Vrijheid terug te geven. Hij koos daarmee voor zijn kinderen, we zouden als vrije geesten opgroeien in een vrije wereld. Daarmee nam hij zijn verantwoordelijkheid. Dat kon hij omdat hij vrij van geest was, hij besloot om te vechten voor onze en zijn externe vrijheid.

De bevrijders zochten contact met de inheemsen, ze legden uit dat er een revolutie moest komen omdat hun volk uitgebuit werd, omdat ze honger hadden, maar de uitgebuite, hongerige inheemsen, zagen hen aan als arrogante stadsjongens wie net als anderen hen kwamen vertellen wat goed voor ze was. Hun vrijheidsbeeld was een andere dan die van mijn vader, ze leefden altijd al zo en zo was het goed.

Mijn vader belande uiteindelijk in de gevangenis onder de dictatuur. Ik zocht hem op.

Tussen de betonnen muren en tralies was het altijd koud maar als ik met mijn vader was, voelde ik me zo vrij als altijd.

Hij vertelde me over een wereld van vrije mensen, van vrije keuzes en kansen. Hoe we samen zouden zwemmen, in de zee. Hoe we door de straten van Buenos Aires zingend samen met anderen het einde van de dictatuur zouden vieren... ik voelde zijn innerlijke vrijheid.

Toen hij vrij kwam, was de gevangenis hem naar binnengekropen was. Niet meer tralies of muren waren zijn gevangenis maar de Angst en Stilte dat zich meester gemaakt had van zijn ziel. Langzaam bevrijde hij zich van zijn angsten.

En we gingen voor het eerst naar strand. We zwommen, samen in de zee, één keer slechts, maar voor mij voldoende om te blijven hunkeren naar meer vrije momenten. En die momenten volgden steeds sneller achtereen. Een paar jaren was er vrijheid in Argentinië. Toenemende chaos ook.

Mijn vader werd ontvoerd door de militairen en is nooit meer terug gekomen. In de geschiedenisboeken staat hij nu genoemd als een van de eerste vrijheidstrijders van het eerste uur. Voor de militairen was hij een ‘subversief’, een ‘terrorist’.

Levend hier, vandaag, met als bagage mijn leven in Argentinië, mijn leven in Cuba, als dochter van een vrijheidstrijder of een terrorist, als dochter van een verdwenen vader, als moeder, als vrouw, kom ik er achter dat het bevechten van 'Vrijheid' nog maar het begin is. Vrijheid geef je elk dag weer vorm, koester je en bevecht je opdat het niet wegglipt tussen de vingers van de gewend en tevreden hand.

Vrijheid snakt naar normen en waarden, naar afspraken onder elkaar. Hoe ver ga je , tot waar heb je individuele vrijheid en waar begint die van een ander. Hoe zorg je voor jezelf en waar begin je voor de ander te zorgen. Hoe doen we dat tegelijkertijd?

Vrijheid is niet hetzelfde als anarchisme of regelloosheid.

Vrijheid is voor mij, elk dag iets nieuws. Vrijheid is voor mij als je mag kiezen , als je mag en kan ontplooien, maar kiezen waarvoor? Ontplooien waartoe?

Grote denkers leren ons o.a. dat je in Vrijheid 'bent' als je vrij van de opvattingen en oordelen van je ouders kunt kiezen. Als je niet meer belast word door meningen gebaseerd op ervaringen dat niet de jouwe zijn. Maar is dat reëel, zetten we niet altijd een volgende stap in het licht van de vorige?

Kan ik nu vrij van mijn vader leven? Wil ik dat wel? Is hij niet mijn welkome gids? Maar als ik hem blijf volgen als gids, hoe vrij kan ik zijn? Zijn brieven uit de gevangenis, leidden me in naar een blij horizon waar ik me zou ontplooien en vrij keuzes zou maken. Een horizon van vrijheid. Ik ben nog steeds op weg naar dat horizon, volgepakt met zijn normen en waarden, met zijn dromen. Volgestouwd met aangeleerde schuldgevoelens en oordelen, bedacht door anderen of mezelf.

Kun je vrij zijn zonder bagage, zonder beperkingen , is dat niet chaos? En wie bepaalt wat chaos is, wat vrij is, wat vrijheid is?

Hoe kader je vrijheid in zo dat het vrijheid blijft, hoe ver ga ik en wanneer ben ik te ver gegaan, is vrijheid wel een universeel begrip? Wat als mensen of volkeren voor andere kaders kiezen? Voor religieuze, socialistische, communistische kaders? Wat als ze er voor kiezen om dáárbinnen hun vrijheid te zoeken? Wat doen wij, Westerlingen? Wij, zelf verklaarde vrijgeesten? Zijn we dat echt of gaan we proberen om hun kaders naar die van ons om te buigen, om ze te helpen 'bevrijden'?

Ik kijk naar het journaal, lees de krant en elk dag weer vraag ik me af wat er van waar is. Ik voel me onvrij in mijn keuzes, mijn gedachten worden voorgeprogrammeerd door de keuzes die de mediamensen voor me maken. Ik zapp door naar Aljazeera, naar BBC naar CNN, honger naar waarheid, zodat ik in vrijheid mijn mening kan vormen.

In de westerse wereld menen we dat democratie het model is dat vrijheid bewaakt. Dat klopt, vind ik ook. Zolang we ons houden aan de normen en afgesproken codes, zijn we 'vrij' om ons te ontplooien en keuzes maken zoals we willen.

We slaan door. Bang om de Vrijheid van meningsuiting te beperken stellen we elkaar geen grenzen meer. Alles mag gezegd worden. Een weerwoord is ongehoord en ontoelaatbaar. Wij als westerse burgers accepteren dat onze telefoons afgeluisterd worden, dat alles van je geregistreerd wordt, dat we straf krijgen als we geen ID bij ons hebben.

We accepteren dat we vrij zijn binnen de kaders die anderen, namens ons, afspreken. De meeste van ons weten dat absolute vrijheid niet bestaat anders dan in verbinding met de anderen. We accepteren sommige onvrijheden niet, andere wel. Dit geeft ons mede rust en vrede.

Maar *what about* een volk dat andere normen aangenomen heeft om daarbinnen vrij te zijn? Zoals de inheemsen die mijn vader tegen kwam of een moslim- of socialistisch land.

Waarom houden we die anders zijnde samenlevingsvormen langs onze eigen normenmeetlat om te oordelen hoe vrij deze zijn, ook als ze zelf andere kaders hebben gekozen?

Er wordt ons toch geleerd om de wereld te aanschouwen vanuit verschillende optieken en die te respecteren? Of geldt dat alleen voor gelijken onder ons? christelijk, liberaal democratisch en westers?

Wat als het Cubaanse volk in meerderheid nog steeds kiest voor de normen van Castro? Wat als het Venezolaanse volk massaal steun blijft geven aan Chavez?

Zouden we niet een toontje lager moeten zingen met onze kritiek? Ons minder bedienen van one-liners en kant-en-klare nieuws?

Dan willen we ze steunen hun systemen omver te werpen en onze westerse, democratische systemen aan te nemen.

Met de beste bedoelingen van de wereld, zijn we geneigd om betweterig en dogmatisch te doen als het om de ontwikkeling van anderen (in ongelijke kaders als de onze) gaat. Een subtiele frictie, met grote gevolgen in de wereldgeschiedenis tot nu toe.

Deze frictie is menselijk, mensen met overtuiging en goede bedoelingen lijden hier regelmatig aan. Het komt voor in het dagelijks leven en in onze relaties met de rest van de wereld.

Hoe ontkomen we aan de valkuil van dogmatisme en betweterigheid terwijl we tegelijk anderen inderdaad willen helpen zich bevrijden?

In alle bescheidenheid, denk ik, door bewust onze driften onder controle te houden, bewust onszelf niet als de brengers van het 'goede-gelijk' zien ook. Belangeloos willen handelen, vrij van hebzucht en angsten. Niet naïef en met kennis van de dubbele moral van de mens. Bewust van deze valkuil handelen op economisch, sociaal, politieke- en ontwikkelings sector zou ons kunnen behoeden voor deze valkuil. (moderne kolonialisme?).

Maar Misschien is simpelweg af en toe onze eigen agenda's thuis laten om daadwerkelijk 'Dienend' te zijn nog het beste uitgangspunt om de 'ander' te steunen in zijn of haar zoektocht naar zijn vrijheid binnen een door hen zelf gekozen kaders.
In Vrijheid zoals ieder het zelf en met zijn omgeving ervaart.

Alejandra Slutzky,

Trein van de Vrijheid Nijmegen-Wageningen, 17 april 2010